

Auditdienst Rijk
Ministerie van Financiën

Samenvattend auditrapport

2013

Ministerie van
Economische
Zaken (XIII)

Samenvattend auditrapport 2013
Ministerie van Economische Zaken (XIII)

14 maart 2014

Kenmerk
ADR/2014/347

Inlichtingen
Auditdienst Rijk
Postbus 20201
2500 EE Den Haag

Inhoud

1	Samenvatting	5
	1.1 Controle financiële overzichten	5
	1.2 Onderzoek financieel en materieelbeheer	5
	1.3 Onderzoek totstandkoming informatie over beleid en bedrijfsvoering	6
2	Inleiding	8
	2.1 Doel en doelgroepen	8
	2.2 Leeswijzer	8
	2.3 Object van controle	8
3	Controle financiële overzichten	10
	3.1 Inleiding	10
	3.2 Goedkeurende controleverklaring voor het ministerie met een paragraaf ter benadrukking van de onzekerheid in het WNT-overzicht	10
	3.3 DICTU: moeizaam proces, nog geen controleverklaring	11
	3.4 Toelichtingen in de bedrijfsvoeringparagrafen bij drie agentschappen	11
4	Onderzoek financieel en materieelbeheer	13
	4.1 Inleiding	13
	4.2 Bevindingen in beeld	13
	4.3 Verbetering	14
	4.4 Bevindingen 2013	14
	4.5 Inkopen en aanbesteden een hardnekkige problematiek	15
	4.6 Risico's in de geautomatiseerde omgeving	16
	4.7 Kernproces omzet agentschappen vertoont nog gebreken	16
	4.8 Jaarafsluitproces: Goede afspraken op weg naar verbetering	17
	4.9 Verplichtingen- en voorschottenbeheer kerndepartement vraagt om acties	17
	4.10 Basis op orde?	17
	4.11 Materieelbeheer	17
	4.12 Onvoldoende voorbereidingen om het WNT-overzicht tijdig te kunnen opstellen	17
5	Onderzoek totstandkoming informatie over beleid en bedrijfsvoering	19
Bijlage	Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	21

1 Samenvatting

1.1 Controle financiële overzichten

Goedkeurende controleverklaring voor EZ met paragraaf ter benadrukking WNT

Wij hebben een goedkeurende controleverklaring afgegeven bij het jaarverslag 2013 van het ministerie van Economische Zaken (XIII). In deze controleverklaring is een paragraaf ter benadrukking opgenomen inzake de rijksbrede WNT-problematiek. Onze controleverklaring heeft betrekking op de financiële overzichten die deel uitmaken van het jaarverslag dat op grond van artikel 60, eerste lid van de Comptabiliteitswet 2001, tezamen met dit samenvattend auditrapport aan de minister van Financiën wordt toegezonden.

Het jaarafsluitproces bij DICTU is moeizaam verlopen en de jaarrekening is daardoor laat opgeleverd. Hierdoor kon op 14 maart geen controleverklaring worden afgegeven. Naar verwachting geven wij de controleverklaring bij DICTU af op 18 maart. De bij ons bekende fouten en onzekerheden bij DICTU hebben geen gevolgen voor de verklaring bij de verantwoording van EZ.

AgNL en DR hebben in hun bedrijfsvoeringparagraaf rechtmatigheidsfouten en -onzekerheden toegelicht, vanwege het overschrijden van hun eigen tolerantiegrenzen wegens inkoopgerelateerde fouten en onzekerheden.

De bedrijfsvoeringparagraaf van DICTU is nog niet gereed en zal op 18 maart ook gereed zijn.

1.2 Onderzoek financieel en materieelbeheer

Zicht op verbetering bij uitblijvende resultaten

EZ heeft verbeteracties ondernomen op de door de Algemene Rekenkamer aangemerkte onvolkomenheden 2012 en aanbevelingen uit onze rapportages 2012. Het spreekwoord 'de kost gaat voor de baat uit' zien wij terug in onze huidige bevindingen. De resultaten staan nog niet in verhouding tot de geleverde inspanningen.

Er zijn veel inspanningen verricht in 2013 waarvan de effecten in 2013 al hun eerste vruchten afwerpen en in de komende periode verder zichtbaar worden. We adviseren hierbij een strakker planningsproces, met afspraken over tussentijdse resultaatverplichtingen, voor zover nog niet aan de orde. Wij zien dat een aantal verbeterplannen onvoldoende 'SMART' is gemaakt. Gezien het effect van de opgelegde taakstellingen adviseren wij goed zicht te blijven houden op de voortgang van de verbeteracties. Dit geldt op het niveau van dienstonderdeel en concern. Blijvende monitoring door FEZ op de effecten van de verbeteracties blijft hierbij noodzakelijk.

Inkopen en aanbesteden een hardnekkige problematiek

Wij hebben EZ-breed problemen met de naleving van de aanbestedingswetgeving vastgesteld. Dit heeft geleid tot rechtmatigheidsfouten en -onzekerheden.

In 2013 hebben de meeste dienstonderdelen acties ondernomen om de aanbestedingsproblematiek te beteugelen. De problematiek blijkt hardnekkig. Door diverse oorzaken hebben de acties nog niet geleid tot een aanzienlijke reductie van het aantal fouten en onzekerheden.

Geïmporteerde fouten en onzekerheden

Verschillende dienstonderdelen zijn geconfronteerd met fouten en onzekerheden die ontstaan zijn bij een Shared Service Organisatie (SSO). Volgens de regelgeving vallen de fouten en onzekerheden daar waar de uiteindelijke begrotingsbelasting plaatsvindt.

Autorisatiebeheer in een gedigitaliseerde wereld

EZ heeft belangrijke risico's op het gebied van autorisatiebeheer in de geautomatiseerde omgeving onvoldoende in beeld gehad. Door extra werkzaamheden, onder aansturing van FEZ, zijn de risico's tot een aanvaardbaar niveau teruggebracht. Dit geldt zowel voor EBS als voor het subsidiesysteem (BAS) bij AgNL.

Daarnaast zijn in 2013 de EBS-autorisaties geactualiseerd en is een nieuwe procedure voor changemanagement opgesteld. EZ zal de werking van EBS middels een geautomatiseerde tool (B Wise) in 2014 monitoren. Voor AgNL worden werkzaamheden buiten het systeem om uitgevoerd. Een geautomatiseerde oplossing is hier niet mogelijk.

1.3

Onderzoek totstandkoming informatie over beleid en bedrijfsvoering

FEZ heeft een kwaliteitsslag gemaakt met het dossier, waardoor de informatie over beleid en bedrijfsvoering ordelijk tot stand is gekomen. Alle onderzochte prestatie-indicatoren en kengetallen zijn juist en volledig in het jaarverslag opgenomen.

2 Inleiding

2.1 Doel en doelgroepen

Het rapport is opgesteld voor de politieke en ambtelijke leiding van het ministerie van Economische Zaken. Wij verstrekken het rapport tevens aan de leden van het Audit Committee, de directeur Financieel-Economische Zaken, de president van de Algemene Rekenkamer en de minister van Financiën.

De minister van Economische Zaken is verantwoordelijk voor:

- het opmaken van het departementale jaarverslag, waarin opgenomen de financiële verantwoording en de niet financiële prestatie-indicatoren en kengetallen;
- de bedrijfsvoering van het ministerie.

Dit rapport informeert de minister van Economische Zaken over de kwaliteit van deze aspecten.

2.2 Leeswijzer

Dit rapport bevat de uitkomsten van de uitvoering van de wettelijke taak, zoals bedoeld in artikel 66 van de Comptabiliteitswet 2001. Het rapport is als volgt ingedeeld:

- de controle van de financiële overzichten (hoofdstuk 3);
- het onderzoek naar het financieel en materieelbeheer (hoofdstuk 4);
- het onderzoek naar de totstandkoming van de informatie over het beleid en de bedrijfsvoering (hoofdstuk 5);
- de controleverklaring (bijlage).

2.3 Object van controle

De in 2013 gerealiseerde uitgaven bedroegen € 5.015 mln. (2012: € 4.854 mln.), aangegane verplichtingen € 7.363 mln. (2012: € 6.569 mln.) en ontvangsten € 17.975 mln. (2012: € 12.544 mln.). De belangrijkste verklaring voor het verschil in de ontvangsten 2012 en 2013 is de veiling in 2013 van frequenties voor mobiele communicatie (multibandveiling) door het Agentschap Telecom.

De cijfers geven een indruk van de financiële omvang van het object van onze controle.

3 Controle financiële overzichten

Goedkeurende verklaring met een paragraaf ter benadrukking van de uitvoeringsproblemen bij de WNT.

Bij NVWA, AgNL, DR en DLG een goedkeurende verklaring afgegeven. Bij AgNL en DR is een toelichting in de BVP opgenomen door tolerantieoverschrijding. Bij DICTU wordt naar verwachting de controleverklaring op 18 maart afgegeven.

3.1 Inleiding

Als onderdeel van onze wettelijke taak controleren wij:

- of de in het jaarverslag opgenomen financiële overzichten een getrouw beeld geven van de uitkomsten van de begrotingsuitvoering;
- of deze zijn opgesteld in overeenstemming met de verslaggevingsvoorschriften zoals die zijn vastgelegd in de Comptabiliteitswet 2001 en de Rijksbegrotingsvoorschriften 2014.

Onze controleverklaring is opgenomen in de bijlage van dit rapport.

Onze controle is gericht op het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid dat de financiële overzichten geen afwijkingen van materieel belang bevatten. Het materieel belang is bepalend voor de strekking van het oordeel in de controleverklaring.

De materialiteit voor de verantwoordingsstaten en de saldbalans als geheel bedraagt 1% voor fouten en 3% voor onzekerheden.

Wij zijn er bij de controle van de financiële overzichten van uitgegaan dat de voorgestelde wijzigingen in de slotwet de goedkeuring van de wetgever zullen krijgen.

Daarnaast hebben wij onderzocht of de in het jaarverslag opgenomen informatie over het gevoerde beleid en de bedrijfsvoering (de niet-financiële informatie), voor zover wij dat kunnen beoordelen, niet strijdig is met de in dit jaarverslag opgenomen financiële overzichten.

Hieronder gaan wij in op de belangrijkste bevindingen van de controle.

3.2 Goedkeurende controleverklaring voor het ministerie met een paragraaf ter benadrukking van de onzekerheid in het WNT-overzicht

Wij hebben een goedkeurende controleverklaring afgegeven bij het jaarverslag 2013 van het ministerie van Economische Zaken (XIII). Dat houdt in dat de in dit jaarverslag opgenomen financiële overzichten een getrouw beeld geven van de uitkomsten van de begrotingsuitvoering en zijn opgesteld conform de wet- en regelgeving. Dit betekent ook dat de verantwoording over de rechtmatigheid in de bedrijfsvoeringparagraaf een juist en volledig beeld geeft van de rechtmatigheid van de begrotingsuitvoering in overeenstemming met de van toepassing zijnde wet- en regelgeving. Verder hebben wij vastgesteld dat de in het jaarverslag opgenomen informatie over het beleid en de bedrijfsvoering (de niet-financiële informatie) niet strijdig is met de in dit jaarverslag opgenomen financiële overzichten.

Paragraaf ter benadrukking van de onzekerheid in het WNT-overzicht

In onze controleverklaring is een paragraaf opgenomen waarin wij de aandacht vestigen op de toelichting bij het WNT-overzicht. Het gaat hier om een onzekerheid in de verantwoording die verband houdt met het voorschrift uit de WNT dat onder meer de gegevens moeten worden vermeld over personen die anders dan op grond van een dienstbetrekking een functie vervullen als niet-topfunctionaris (externe niet-topfunctionarissen). De WNT kent geen uurtarief, maar

een maximaal bezoldigingsbedrag per kalenderjaar. De minister van BZK heeft aangegeven geen universeel toepasbare omrekenformule te kunnen bepalen die de gedeclareerde uren van externe niet-topfunctionarissen vertaalt naar de WNT-bezoldigingsnorm. Daarom heeft de minister van BZK voor het verslagjaar 2013 als gedragslijn bepaald dat niet volledig aan de verplichting tot openbaarmaking kan en hoeft te worden voldaan.

Het ministerie van Economische Zaken heeft overeenkomstig deze door de minister van BZK voorgestelde gedragslijn uitvoering gegeven aan de WNT. In de toelichting bij het WNT-overzicht heeft de minister van BZK aangegeven dat vanwege het ontbreken van een praktisch toepasbare normstelling voor externe niet-topfunctionarissen sprake is van een onzekerheid in de verantwoording. Dit geldt uitsluitend voor het achterwege laten van de vermelding van de gegevens over externe niet-topfunctionarissen, niet voor de overige gegevens in het WNT-overzicht. Dit is overigens een rijksbreed probleem.

3.3 DICTU: moeizaam proces, nog geen controleverklaring

Het jaarafsluitproces bij DICTU is moeizaam verlopen. Oorzaken hiervan zijn onder meer:

- niet tijdige en/of ontoereikende oplevering van verantwoordingsinformatie en analyses;
- onvoldoende onderbouwing van de omzet;
- in totaal is voor circa € 80 mln. in de verantwoording gecorrigeerd;
- autorisatiebeheer nog niet op orde (dit geeft onzekerheid of de juiste bevoegde persoon getekend heeft).

Ondanks wederzijdse grote inspanningen is de jaarrekening laat opgeleverd. Onze oordeelsvorming zal naar verwachting op 18 maart gereed zijn. De bekende fouten en onzekerheden bij DICTU hebben geen gevolgen voor de verklaring bij de verantwoording van EZ.

3.4 Toelichtingen in de bedrijfsvoeringparagrafen bij drie agentschappen

De toelichting in de BVP ten aanzien van rechtmatigheidsfouten bij DR en NVWA wordt nagenoeg geheel veroorzaakt door fouten in het aanbestedingstraject bij een andere organisatie. Dit betreffen geïmporteerde fouten en onzekerheden (zie 4.5). Bij AgNL wordt dit deels veroorzaakt door aanbestedingsfouten vanuit het verleden zoals die uit de door AgNL uitgevoerde schoonschip actie blijken

4 Onderzoek financieel en materieelbeheer

Kosten gaan voor de baten uit.

4.1

Inleiding

Als onderdeel van onze wettelijke taak onderzoeken wij of de geselecteerde processen van financieel en materieelbeheer voldoen aan de normen uit de comptabele wet- en regelgeving. Op het hoogste niveau geldt dat het financieel en materieelbeheer voldoet aan de eisen van *rechtmatigheid, ordelijkheid, controleerbaarheid* en dat het beheer overigens *zo doelmatig mogelijk* wordt ingericht. Deze eisen zijn verder uitgewerkt en samengevat in de Baseline financieel en materieelbeheer van het ministerie van Financiën.

Bij evaluatie van onze bevindingen hanteren wij drie categorieën: licht, gemiddeld en ernstig. Dit onderscheid geeft de impact van de bevinding weer op basis van gewicht en frequentie.

Ten behoeve van het selecteren van de te onderzoeken processen van financieel en materieelbeheer hebben wij allereerst de bedrijfsrisico's en alle daaraan gekoppelde processen in kaart gebracht. Op basis van het belang van de processen en de in die processen onderkende risico's hebben wij de volgende processen onderzocht:

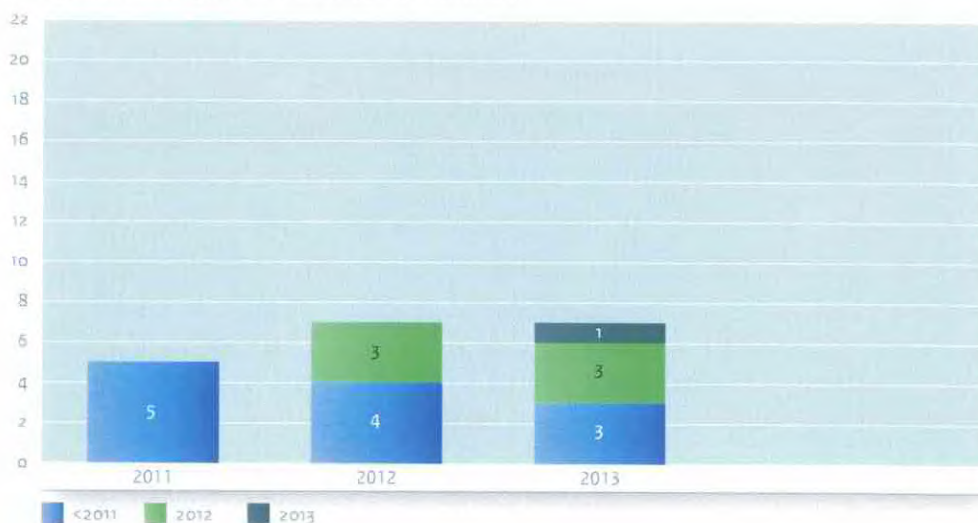
- interne controle;
- beheer overdrachtsuitgaven;
- beheer openstaande voorschotten;
- beheer transactieplichtingen en -uitgaven;
- beheer ontvangsten (kas) en omzet (BLD) en vorderingen;
- betalingsorganisatie;
- personeelsbeheer;
- materieelbeheer;
- beheer geautomatiseerde financiële systemen;
- proces jaarafsluiting.

In dit hoofdstuk behandelen wij de belangrijkste uitkomsten van ons onderzoek.

4.2

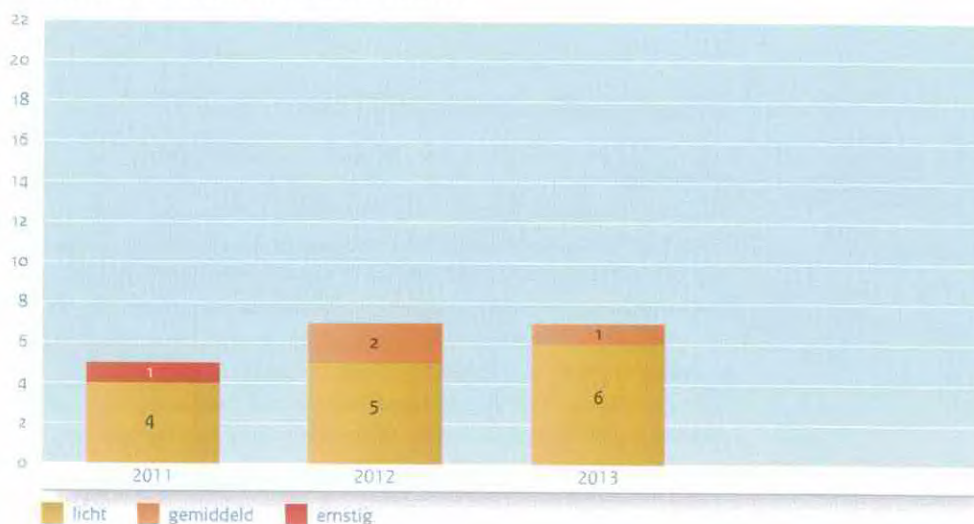
Bevindingen in beeld

Figuur 1: Bevindingen naar ontstaansjaar (in aantallen)

Er is in 2013 een nieuwe bevinding bijgekomen voor personeelsbeheer. Eén bevinding is opgelost. Drie bevindingen zijn van meer structurele aard.

Figuur 2: Bevindingen naar impact (in aantallen)

Drie van de zeven bevindingen zijn van meer structurele aard.

4-3 Verbetering

Figuur 3: Opgeloste bevinding in 2013

Bevinding	2011	2012	2013
Betalingsorganisatie	▲	▲	✓

▲ licht ■ gemiddeld ● ernstig ✓ opgelost

De betalingsorganisatie is met de implementatie van nieuwe applicaties op orde gebracht.

4-4 Bevindingen 2013

Onderstaand vindt u een weergave van de uitkomsten van onze werkzaamheden over het financieel en materieelbeheer zowel op beleids- als op apparaatsuitgaven. Het merendeel van onze bevindingen heeft betrekking op de apparaatsuitgaven van het kerndepartement en agentschappen.

Figuur 4: Bevindingen in het beheer 2013

Bevinding	2011	2012	2013	Ref.
Beheer transactieverplichtingen en -uitgaven	▲	■	■	4-5
Beheer geautomatiseerde financiële systemen		▲	▲	4-6
Beheer ontvangsten (kas) en omzet en vorderingen	●	■	▲	4-7
Proces jaarafsluiting		▲	▲	4-8
Beheer openstaande voorschotten		▲	▲	4-9
Personeelsbeheer			▲	4-10
Materieelbeheer	▲	▲	▲	4-11

▲ licht ■ gemiddeld ● ernstig

In de volgende paragrafen lichten wij de belangrijkste bevindingen toe.

Inkopen en aanbesteden een hardnekkige problematiek

Wij hebben EZ-breed problemen met de naleving van de aanbestedingswetgeving vastgesteld. Dit heeft geleid tot rechtmatigheidsfouten en -onzekerheden. Bij AgNL en DR overschrijdt de omvang van deze fouten de eigen tolerantiegrenzen. Deze dienstonderdelen geven een toelichting in hun bedrijfsvoeringparagraaf.

In 2013 hebben de meeste dienstonderdelen acties ondernomen om de aanbestedingsproblematiek te beteugelen. De problematiek blijkt hardnekkig. De acties hebben nog niet geleid tot een aanzienlijke reductie van het aantal fouten en onzekerheden. De oorzaken hiervan zijn onder andere:

- de door de wet voorgestane flexibiliteit en inwisselbaarheid van te leveren goederen en diensten staan op gespannen voet met een min of meer op natuurlijke wijze groeien van een klant-leverancierrelatie, op basis van goede ervaringen, bewezen kwaliteit, geen inwerktijd meer e.d;
- de uitvoerders ervaren de aanbestedingswetgeving als complex;
- fouten uit het verleden werken door in 2013;
- de inkoopdossiers zijn bij de meeste dienstonderdelen onvolledig en versnipperd gearhiveerd;
- de bewaking op aflopende contracten is onvoldoende;
- per 1 juli 2013 is het Inkoop Uitvoeringscentrum (IUC) als projectdirectie van start gegaan. Formeel is per 1 januari 2014 het IUC gestart. In de opbouwfase heeft de nieuwe organisatie, vanzelfsprekend, nog niet de kans gehad zichzelf te bewijzen. AgNL heeft aangegeven dat de eerste verbeteringen in het vierde kwartaal inmiddels zichtbaar zijn;
- het achterwege blijven van verplichte minicompetities tussen partijen binnen bestaande raamovereenkomsten.

De (geautomatiseerde) inkoopprocedures voorzien bij de dienstonderdelen (m.u.v. DLG en DICTU) inmiddels in een verplichte consultatie van het IUC bij inkopen groter dan € 25.000.

Geïmporteerde fouten en onzekerheden

Verschillende dienstonderdelen zijn geconfronteerd met fouten en onzekerheden die ontstaan zijn bij een Shared Service Organisatie (SSO). Volgens de regelgeving vallen de fouten en onzekerheden daar waar de uiteindelijke begrotingsbelasting plaatsvindt.

Met het toenemend aantal SSO's komt het beheer over de eigen verantwoording onder druk te staan. Deze ontwikkeling vraagt om nadere afspraken tussen opdrachtgever en -nemer. Hierbij gaat het om waarborgen die er voor moeten zorgen dat de uitvoering rechtmatig en doelmatig plaatsvindt.

Prestatieverklaringen

De onderbouwing van de prestatieverklaringen is niet in alle gevallen aanwezig. Om de rechtmatigheid vast te stellen hebben AgNL en DB aanvullende werkzaamheden uitgevoerd waardoor de risico's zijn teruggebracht.

4.6 Risico's in de geautomatiseerde omgeving

Ongecontroleerde mutatie bevoegdheden

Inherent aan beheer is dat, beheerders uit hoofde van hun functie, beschikken over uitgebreide beheerrechten. Deze rechten zijn noodzakelijk om, indien nodig, datamutaties door te voeren.

Binnen EBS hadden relatief veel DICTU beheerders toegang tot de database. DICTU kon niet aangeven of deze werkzaamheden gelogd worden. DICTU heeft diverse acties ondernomen waaronder het verminderen van het aantal beheerders dat rechtstreeks toegang heeft tot de EBS-database.

Daarnaast hebben wij bij het subsidiesysteem van AgNL (BAS) vastgesteld dat vier technisch beheerders in het geautomatiseerde systeem BAS over vergaande mutatierechten beschikken. Mutaties worden vooraf niet gecontroleerd middels collegiale review of achteraf inzichtelijk gemaakt vanwege het ontbreken van de mogelijkheid tot logging. Het opheffen van deze risico's bij AgNL is binnen het huidige systeem BAS niet mogelijk. Dit speelde in 2013 vooral bij de volledig gedigitaliseerde stimulering duurzame energieregeling (MEP/SDE). AgNL heeft middels aanvullende gebruikerscontroles dit risico tot een aanvaardbaar niveau gereduceerd.

Onduidelijk is of deze beheerders bestanden ongeautoriseerd kunnen wijzigen en onopgemerkt financiële middelen aan de organisatie onttrekken zonder dat dit gesignaleerd wordt. Momenteel werkt DICTU aan een oplossing buiten het systeem om.

FEZ heeft de EBS-dienstonderdelen de opdracht gegeven om elk 300 betalingen te controleren op onregelmatigheden. AgNL heeft analyses en controles uitgevoerd op de grootste uitgaande geldstroom. Uit de onderzoeken (EBS en BAS) zijn geen onjuiste betalingen naar voren gekomen. Waarmee het risico voor 2013 tot een aanvaardbaar niveau is teruggebracht.

Autorisatiebeheer stappen vooruit

In 2013 is een traject gestart door DB, FEZ, DICTU en ADR om de aantoonbare beheersing van autorisaties in EBS te verbeteren. Naast dit traject zijn er in 2013 ook andere initiatieven geweest die bijdragen aan het vergroten van de aantoonbare beheersing van autorisaties in EBS. Zo is bij RVO.nl een compleet nieuwe autorisatieset opgebouwd. FEZ wil deze autorisatieset gebruiken om meer standaardisatie te bereiken tussen de verschillende operating units in EBS.

Informatiebeveiliging onder handen

EZ heeft een risicoanalyse inzake informatiebeveiliging uitgevoerd. De risicoanalyse heeft betrekking op drie aspecten. Ten eerste de beschikbaarheid, ten tweede de vertrouwelijkheid en ten derde de integriteit van gegevens. EZ gaat aan de hand van de onderkende risico's in 2014 maatregelen nemen en uiterlijk ultimo 2014 invoeren om de risico's tot een aanvaardbaar niveau terug te brengen.

4.7 Kernproces omzet agentschappen vertoont nog gebreken

Bij vier van de zes agentschappen zijn gebreken geconstateerd bij het proces omzet. Deze kunnen leiden tot gemiste opbrengsten en mogelijke schade als betrouwbare dienstverlener omdat de interne beheersing dit niet heeft gesignaleerd. Door DICTU is voor het eerst in november gefactureerd (ca € 45 mln.).

Daarnaast zijn ook te noemen zij het met een beperkte financiële omvang: verkeerde doorbelastingen bij DLG, onjuiste tarieven bij AgNL (€ 0,65 mln.), niet-goedgekeurde uren die uiteindelijk niet worden gefactureerd en niet verantwoorde mensdagen (beiden bij NVWA).

- 4.8 Jaarafsluitproces: Goede afspraken op weg naar verbetering**
EZ heeft dit jaar samen met de ADR duidelijk veel meer energie gestoken in het jaarafsluitproces. De directeuren FEZ en ADR hebben in het najaar alle CFO's uitgenodigd om het proces nader toe te lichten. Bijna alle organisaties waren vertegenwoordigd. FEZ en ADR hebben het (krappe) tijdspad toegelicht en het belang van een tijdige en goede oplevering van de jaarstukken en onderbouwingen benadrukt.
De tripartiete overleggen tussen FEZ, gecontroleerde en ADR vinden nu wel regelmatig plaats.
- Kwalitatief waren de opgeleverde jaarrekeningen en de onderliggende dossiers nog niet allemaal op orde. Deze jaarrekeningen voldeden in eerste instantie nog niet aan de verslaggevingvereisten en zijn niet in alle gevallen conform het oorspronkelijke tijdspad opgeleverd. Daarnaast bevatten de bijbehorende dossiers op onderdelen onvoldoende onderbouwing van de posten. Voor het jaarafsluitproces DICTU zie hoofdstuk 3.3.
- Bij het kerndepartement hebben wij voor circa € 60 mln. aan correcties doorgegeven. Deze zijn volledig verwerkt.
- 4.9 Verplichtingen- en voorschottenbeheer kerndepartement vraagt om acties**
Bij ruim drie procent van het openstaand verplichtingenbedrag is een achterstand in het afrekenen (€ 117,4 mln.). Bij de voorschotten is deze achterstand twee en half procent (€ 168,5 mln.). Hier loopt het departement het risico dat bedragen niet meer teruggevorderd kunnen worden.
- 4.10 Basis op orde?**
Bij EZ zijn niet alle P-dossiers volledig, dit betreft mede de wettelijk voorgeschreven documenten. Het risico van een onvolledig personeelsdossier is dat verkeerde personeelsbeslissingen worden genomen. Ook kunnen er onjuiste belastingheffingen plaatsvinden, wat kan leiden tot een fiscale boete.
- 4.11 Materieelbeheer**
- Werkplekkenbeheer*
DICTU heeft het beheer van de werkplekken nog niet op orde waardoor er geen zekerheid is over de te factureren aantallen. Het risico bestaat dat er onterecht wordt betaald door DICTU en gefactureerd naar de dienstonderdelen.
- Certificatenbeheer NVWA op de goede weg*
De aandacht voor het certificatenbeheer (waardepapier, waarmerktaf en handtekeningenboek) is toegenomen. Een werkgroep is ingesteld om een gedigitaliseerde oplossing te zoeken.
- 4.12 Onvoldoende voorbereidingen om het WNT-overzicht tijdig te kunnen opstellen**
EZ beschikte in 2013 niet over een adequaat proces om gedurende het jaar de naleving van de WNT te beheersen en te bewaken. Hierdoor konden eventuele onverschuldigde betalingen niet tijdig gesignaleerd en teruggevorderd worden. Daarnaast kon niet op adequate wijze het WNT-overzicht worden opgesteld. Ook het toezicht op de naleving van de WNT door de minister op de instellingen genoemd in art. 1.3 van de WNT heeft in 2013 onvoldoende invulling gekregen. Het gaat hier om een onderwerp dat politiek en maatschappelijk veel aandacht heeft en waarbij sprake kan zijn van directe inkomensgevolgen voor (gewezen) topfunctionarissen. Net als andere departementen had EZ de verwachting dat BZK in de loop van 2013 aanwijzingen zou geven hoe invulling te geven aan de toepassing van deze nieuwe wet. Tijdens het algemeen overleg d.d. 6 maart 2014 heeft de minister van BZK een tweetal toezeggingen aan de Tweede Kamer gedaan omtrent de uitvoering van deze WNT.

5 Onderzoek totstandkoming informatie over beleid en bedrijfsvoering

FEZ heeft acties ondernomen om het procesdossier op orde te brengen. Hiermee is een kwaliteitsslag gemaakt met het dossier, waardoor alle onderzochte prestatie-indicatoren en kengetallen juist en volledig in het jaarverslag zijn opgenomen. Van een aantal prestatie-indicatoren en kengetallen ontbreekt de realisatiewaarde. Deze gegevens komen pas later dit jaar beschikbaar en zijn als PM opgenomen en toereikend in het jaarverslag toegelicht.

Bijlage

Aan: de minister van Economische Zaken

Verklaring betreffende de in het departementale jaarverslag opgenomen financiële overzichten

Wij hebben de financiële overzichten die deel uitmaken van het departementale jaarverslag 2013 van het ministerie van Economische Zaken gecontroleerd. Deze financiële overzichten omvatten:

- de departementale verantwoordingsstaat over 2013 met de financiële toelichtingen daarbij;
- de samenvattende verantwoordingsstaat over 2013 betreffende de agentschappen met de toelichting daarbij;
- de departementale saldibalans per 31 december 2013 met de toelichting daarbij;
- de in de bedrijfsvoeringparagraaf opgenomen rapportage over de comptabele rechtmatigheid en de getrouwe weergave van de uitkomsten van de begrotingsuitvoering over 2013;
- de overzichten met de gegevens als bedoeld in de artikelen 4.1 en 4.2 van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector.

De minister is verantwoordelijk voor het opmaken van deze financiële overzichten die de uitkomsten van de begrotingsuitvoering getrouw dienen weer te geven in overeenstemming met de Comptabiliteitswet 2001 en de daaruit voortvloeiende regelgeving. Onze verantwoordelijkheid is aan de minister een oordeel te geven over de financiële overzichten op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de financiële overzichten geen afwijkingen van materieel belang bevatten.

Oordeel

Naar ons oordeel geven de financiële overzichten een getrouw beeld van de uitkomsten van de begrotingsuitvoering van het ministerie van Economische Zaken over 2013 in overeenstemming met de Comptabiliteitswet 2001 en de daaruit voortvloeiende regelgeving.

Benadrukking van de onzekerheid in het WNT-overzicht

Wij vestigen de aandacht op de toelichting die is opgenomen bij het WNT-overzicht, waarin de onzekerheid is uiteengezet die bestaat ten aanzien van de vermelding van de gegevens over personen die anders dan op grond van een dienstbetrekking een functie vervullen als niet-topfunctionaris. Deze situatie doet geen afbreuk aan ons oordeel.

Verklaring betreffende overige bij of krachtens de wet gestelde eisen

Tevens vermelden wij naar aanleiding van ons onderzoek dat de overige onderdelen van het departementale jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, niet strijdig zijn met de in dit jaarverslag opgenomen financiële overzichten.

Den Haag, 14 maart 2014

Auditdienst Rijk

Auditdienst Rijk
Postbus 20201
2500 EE Den Haag
(070) 342 77 00